

Jerzy Kuśnierz

Turkowice, gm. Tyszowce, woj.
zamojskie, st. 5 (kopiec nr 10), AZP
90-92/17

Informator Archeologiczny : badania 23, 31

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Trzebule, gm. Dąble,
woj. zielonogórskie,
St. nr 1, AZP: 61-12/18

Muzeum Archeologiczne
Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze
(z siedzibą w Świdnicy)

Badania prowadził mgr Włodzimierz ReBELSKI, finansował WKZ w Zielonej Górze.
Cmentarzysko ludności kultury łużyckiej z V okresu epoki brązu i okresu halstaćkiego

Trzeci sezon badań cmentarzyska ciałopalnego popielnicowego kultury łużyckiej (badania stanowiska I prowadził w 1967 r. dr Adam Kołodziejski — wydobyto 58 zespołów grobowych, osiągając krawędź wschodniego cmentarzyska; badania ratownicze podjęto w 1987 r. zakładając wykop w odległości 10 m od starej granicy wschodniej). Kontynuowano prace związane z określeniem zasięgu wschodniej granicy cmentarzyska. Przebadano obszar 9 arów (łącznie od 1987 roku 20 ar.) wydobywając 54 zespoły grobowe (99 od 1987 r.).

Przeciętna głębokość grobów wahała się od 12 do 80 cm pod powierzchnią ziemi. Tak niewielka głębokość była zapewne jedną z przyczyn złego zachowania części wydobytych grobów. Groby odkryte od 50 — 80 cm stosunkowo dobrze zachowane, charakteryzuje duża ilość naczyń przystawnych od 12 do 32 naczyń, w przeważającej części kubki, misy, czerpaki i małe amforki „G — 101, 123, 134, 137.

Groby znajdujące się tuż pod powierzchnią ziemi składały się ze zniszczonej popielnicy nakrytej misą oraz z 2-4 naczyń przystawnych. W grobach 133, 134, 139, 142, 145, 146 w popielnicach lub obok niej znajdowały się szpile brązowe lub ich fragmenty. Popielnica z grobu 143 zawierała oprócz przepalonych kości brązową okrągłą blaszkę z doczepionymi z czterech stron łańcuszkami. Fragmenty szpil żelaznych bardzo silnie skorodowanych odkryto między innymi w grobach 141, 142, 139. W grobie 148 znaleziono brzytwę żelazną leżącą na płaskim oszlifowanym kamieniu — osalec.

Wydobyty w trakcie trzech sezonów materiał pozwala sądzić iż cmentarzysko to jest drugą częścią cmentarzyska odkrytego w 1967 r.

Materiał zabytkowy znajduje się w zbiorach Muzeum Archeologicznego Środkowego Nadodrza w Świdnicy.
Badania będą kontynuowane.

Turkowice, gm. Tyszowce,
woj. zamojskie,
st. 5 (kopiec nr 10), AZP 90-92/17

Muzeum w Zamościu

Badanie prowadził mgr Jerzy KuśnierZ, finansował WKZ w Zamościu. Pierwszy sezon badań. Kopiec kultury trzcinieckiej.

Kopiec nr 10, zaliczany do wielkiego cmentarzyska kurhanowego w Tyszowcach, położony jest na gruntach Turkowic, na prawym brzegu rzeczki Lipowiec. Usypany został w miejscu eksponowanym na piaszczystym, wysokim cyplu wcinającym się w dolinę Lipowca. Jego zachowana wysokość wynosiła około 1 m, a średnica około 16 m. Kopiec został zbadany metodą eksploatacji naprzeciwległych ćwiartek. W warstwie humusu natrafiono na fragment skracanej bransolety z żółtego szkła datowanej na okres wczesnośredniowieczny. Nasyp kopca zawierał dużą ilość fragmentów ceramiki oraz krzemienie (w tym przepalone w ogniu). Uzyskany materiał zabytkowy nie wykazywał miejsc szczególnej koncentracji. Nie zarejestrowano również śladów obiektów z wyjątkiem małego, nowożytnego wkopu w ćwiartce D. Wśród fragmentów ceramiki przeważał materiał neolityczny KLWCM i KPL. Mniejszą ilość skorup można wiązać z okresem wczesnobrązowym. Kilka charakterystycznie zdobionych fragmentów ceramiki można zidentyfikować z kulturą trzciniecką. Pod płaszczem kurhanu, w czystym piasku (bez zarysów obiektów) znaleziono kilka wiórów krzemieniowych, dwa przeszliki gliniane, zniszczoną siekierkę z krzemienia świeciechowskiego ze śladami gladzenia oraz małe gliniane naczynie zdobione na szyjce, brzuścu i uchu głęboko rytym ornamentem skóńnie kreskowanych trójkątów. Naczynie to wykazuje cechy wczesnobrązowe lecz określenie jego przynależności kulturowej jest trudne ze względu na brak analogii z terenu Polski.

Wielkopole, gm. Orszulin woj. chełmskie St. 5 patrz wczesne średniowiecze

Wojciechów, gm. Hańsk,
woj. chełmskie,
St. 8, AZP 75-89/103

Muzeum Okręgowe w Chełmie

Badania prowadził mgr Stanisław Gołub. Uczestniczył mgr A. Bronicki. Finansowało Muzeum Okręgowe w Chełmie. Drugi sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej.

Kontynuowano badania z 1987 r. Dla zlokalizowania jednego lub obydwu krańców cmentarzyska, założono 3 wykopy w kierunku południowo-zachodnim i 3 w kierunku północno-wschodnim (łącznie powierzchnia 106 m²).

Stanowisko przebadano w całości, odkrywając 35 nowych grobów popielnicowych i 2 jamowe. Większość popielnic była zniszczona w górnych partiach. Nie zaobserwowano zarysów jam grobowych. Przy kilku popielnicach zaobserwowano intencjonalne obłożenie kamieniami — szczególnie grób 61. W grobie 42 znaleziono przystawkę (zrekonstruowana) oraz drobne fragmenty drugiej. W 44 znajdował się? fr. kamiennego rozcieracza. W grobie 56 podczas preparowania przez antropologa w górnej części naczynia zachowanego w całości znaleziono jedyne do chwili obecnej zabytki metalowe — spirale z drutu brązowego o średnicach: 12,9 mm, 6,2x7,0 i 9,6x11,2.